

प्रधानमंत्री आयुष्यमान भारत आरोग्य पायाभुत
सुविधा अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेकरीता
“SNA SPARSH” प्रणाली लागू करून प्रभावीपणे
अंमलबजावणी करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२५/प्र.क्र.४२३/एनएचएम संगणक क्र.१२७०६६५

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत

नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.

दिनांक : २९ ऑगस्ट, २०२५

वाचा :-

- १) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, यांचे कार्यालयीन आदेश क्र. File No. I-(२७) PFMS/२०२०, Dated १३/०७/२०२३.
- २) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.संकीर्ण -२०२३/प्र.क्र.४७/कोषाप्रशा-४, दिनांक ०३/०८/२०२३
- ३) केंद्र शासनाचे आदेश क्र. File No. I-(२७) PFMS/२०२०, दि.२९/०५/२०२४
- ४) केंद्र शासनाचे आदेश क्र. File No. I-(२७) PFMS/२०२०, दि.०४/१०/२०२४
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. D.O.No.G.२७०३४/२३/२०२४-२५/NHM-F, दि.१७/०६/२०२५
- ६) वित्त विभागाचे शासन निर्णय क्र. २०२४/प्र.क.५४/कोषाप्रशा-४, दि.२३/०४/२०२५
- ७) वित्त विभागाचे शासन निर्णय क्र. २०२४/प्र.क.५९/कोषाप्रशा-४, दि.३०/०४/२०२५
- ८) संचालक (वित्त व लेखा) यांच्या प्रस्ताव क्र.राआसोम/एनएचएम/एफएमजी/NHMSNA SPARSH/५३९९०/२०२५-२६ दिनांक ०९/०८/२०२५.

प्रस्तावना :-

भारत सरकारच्या सर्वसाधारण वित्तीय नियम, २०१७ मधील नियम २३२ (V) अन्वये, राज्य शासनांना निधी वितरीत करणे आणि सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS) च्या माध्यमातून निधीच्या विनियोगाचे सनियंत्रण करणेबाबत तरतूद विहित करण्यात आली आहे. त्यास अनुसरून भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाद्वारे केंद्र पुरस्कृत योजनांसाठी राज्य सरकारांना वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या संदर्भात निधीची उपलब्धता आणि विनियोग यांचे प्रभावी सनियंत्रण करण्यासाठी तसेच Float कमी करण्यासाठी दिनांक ०९/०७/२०२१ पासून “SNA Model” ही कार्यपद्धती कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. उपरोक्त वाचा मधील संदर्भ क्र.(१) येथील नमूद दिनांक १३/०७/२०२३ रोजीच्या केंद्र शासनाच्या कार्यालयीन आदेशान्वये “SNA Model” ऐवजी “SNA SPARSH Model” या कार्यपद्धतीची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिले आहेत. केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत

योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी "SNA-SPARSH" (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्पा-टप्पाने प्रस्थापित करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाद्वारे घेण्यात आला आहे. त्यास अनुसरून प्रधानमंत्री आयुष्यमान भारत आरोग्य पायाभुत सुविधा अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी "SNA-SPARSH" प्रणाली लागू करून प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी "SNA-SPARSH" (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्पा-टप्पाने प्रस्थापित करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाद्वारे घेण्यात आला आहे. त्यानुसार प्रधानमंत्री आयुष्यमान भारत आरोग्य पायाभुत सुविधा अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी "SNA-SPARSH" प्रणाली लागू करून प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यास खालील नमुद विवरणपत्रातील योजनेस मान्यता देण्यात येत आहे.

Serial No	Scheme Name	Scheme Name details	Central Scheme Code	State MH Scheme Code
1	PM ABHIM	3991 - PRADHAN MANTRI AYUSHMAN BHARAT HEALTH INFRASTRUCTURE MISSION (PM-ABHIM)	3991	MH-438

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०८२११५३७४६९११७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल सावरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.

२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. संचालक, (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
६. अति. संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
७. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, मुंबई
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
९. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१०. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प/व्यय-१३), मंत्रालय, मुंबई.
११. कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
१२. निवडनस्ती (कार्यासन- एनएचएम) .